

অসমীয়া উপন্যাসৰ ইতিহাস সম্পৰ্কে সঠিক ধাৰণা প্ৰদান কৰাৰ উপৰি অসমীয়া উপন্যাসৰ গতি-প্ৰকৃতি সম্পৰ্কে গভীৰ ধাৰণা প্ৰদান কৰিব।

২.৩ স্বৰাজোত্তৰ কালৰ অসমীয়া উপন্যাস

ভাৰতবৰ্ষই ব্ৰিটিছৰ পৰা স্বাধীনতা লাভ কৰাৰ পাছতে অসমীয়া উপন্যাস সাহিত্যৰ বিকাশো দ্ৰুততৰ হয়। স্বৰাজোত্তৰ কালৰ অসমৰ আৰ্থ-সামাজিক আৰু ৰাজনৈতিক পটভূমি সম্পৰ্কে ইতিমধ্যে ‘অসমীয়া সাহিত্যৰ বুৰঞ্জী’ শীৰ্ষক এই যোগ্যসিকৰে প্ৰথম পাঠ্যবিষয়ৰ অধ্যয়নসমূহত বহুলাই আলোচনা কৰা হৈছে। সেয়ে ইয়াত পুনৰাবৃত্তি কৰা নহ’ল। সেই আলোচনাত উল্লেখ কৰাৰ দৰে নাগৰিক সভ্যতাৰ পত্তন, অৰ্থনৈতিক পৰিৱৰ্তন, শিক্ষাৰ বিস্তাৰ, মধ্যবিত্ত শ্ৰেণীৰ কৰ্মকাণ্ড, গণতান্ত্ৰিক ভাবধাৰাৰ বিকাশ, স্বাধীনতা লাভ, স্বাধীনতাৰ মোহভঙ্গ আদি বিভিন্ন কাৰকেও উপন্যাস সাহিত্যৰ জনপ্ৰিয়তাত উল্লেখযোগ্য বৰঙণি আগবঢ়ালে। উপন্যাস ৰচনাৰ সংখ্যা বৃদ্ধি পালে; বিষয়বস্তু, কলা-কৌশলৰ পৰিৱৰ্তন ঘটিল; নতুন চিন্তা-চৰ্চাৰ পৰিস্ফুৰণ ঘটিল। দ্বিতীয় মহাযুদ্ধই জন্ম দিয়া আৰ্থ-সামাজিক ব্যাধিসমূহে সমাজ জীৱন বিপৰ্যস্ত কৰি তুলিলে। এইবোৰে সৃষ্টিশীল লেখকসকলকো প্ৰভাৱিত কৰিলে। তেওঁলোকৰ ৰচনাৰাজিৰ মাজেদি সেইবোৰ প্ৰকাশ কৰিবলৈ, তুলি ধৰিবলৈ যথাসাধ্য চেষ্টা কৰিলে। এই প্ৰেক্ষাপটে অসমীয়া ঔপন্যাসিকসকলকো ঐতিহাসিক বিষয়বস্তুৰ পৰিৱৰ্তে সমাজ জীৱনক আলোড়িত কৰা বিভিন্ন বিষয়বস্তুৰ আধাৰত উপন্যাস ৰচনা কৰিবলৈ অনুপ্রাণিত কৰিলে। প্ৰধানতঃ অৰ্থনৈতিক সংকট, প্ৰাচীন অৰ্থনীতিৰ পঁয়ালগা অৱস্থা, পুৰণি আৰু নতুন সংঘাত, নিপীড়িত শ্ৰমিক-কৃষকৰ দুৰ্দশা আৰু তাৰ প্ৰতিবাদকল্পে আৰম্ভ হোৱা সংগ্ৰাম, সমাজবাদী ভাবধাৰাৰ বিস্তাৰ, মাৰ্ক্সীয় দৰ্শনৰ প্ৰসাৰ, মানুহৰ মন সম্পৰ্কে সম্পন্ন হোৱা বিভিন্ন গৱেষণা আদিয়ে ঔপন্যাসিকসকলক নতুন ধৰণে চিন্তা-চৰ্চা কৰিবলৈ সমল যোগালে। সেইবাবেই শৈলেন ভৰালীয়ে এই সময়ছোৱাত ৰচিত সৰ্বভাগ উপন্যাসতে “আধুনিক সাহিত্যৰ দুটা প্ৰধান বৈশিষ্ট্য— বাস্তৱবাদ আৰু সামাজিক সচেতনতা” পৰিস্ফুট হৈছে বুলি মন্তব্য আগবঢ়াইছে।

স্বৰাজোত্তৰ কালত অতীতলৈ ঘূৰি চাই বা বুৰঞ্জীৰ পৰা শিক্ষা গ্ৰহণ কৰি তাৰ অনুপ্ৰেৰণাৰে সাহিত্য ৰচনা কৰাৰ আগ্ৰহ সমূলি নাইকিয়া হৈ গৈছিল বুলিয়েই ক’ব পাৰি। সাম্প্ৰতিক সমাজ জীৱন ইমান বেছি জটিল হৈ পৰিছিল যে অতীতৰ অনুপ্ৰেৰণাত সাহিত্য ৰচনা কৰাৰ প্ৰাসংগিকতাই প্ৰায় নাইকিয়া হৈছিল। অৱশ্যে তাৰ মাজতো ঐতিহাসিক উপন্যাস ৰচনা কৰাৰ সুঁতিৰো একেবাৰে শুকাই যোৱা নাছিল। স্বৰাজোত্তৰ কালত প্ৰকাশিত প্ৰথমখন ঐতিহাসিক উপন্যাস হ’ল দণ্ডিনাথ কলিতাৰ *গণবিপ্লৱ* (১৯৪৮)। মোৱামৰীয়া বিদ্ৰোহৰ পটভূমিত ৰচিত এইখন উপন্যাস কিন্তু সাৰ্থক ঐতিহাসিক উপন্যাস হিচাপে চিহ্নিত নহ’ল। সমালোচকসকলে এই উপন্যাসখনত ঐতিহাসিক উপন্যাসৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় ৰসৰ সৃষ্টি নহ’ল বুলি অভিহিত কৰিছে। ইয়াৰ পাছতে ১৯৬৩ চনত ৰচিত পদ্ম বৰকটকীৰ *কোনো খেদ নাই* আন এখন ঐতিহাসিক উপন্যাস। এই উপন্যাসখনৰ সাৰ্থকতা হ’ল— ইয়াত ইতিহাসৰ বিষয় বা ঐতিহাসিক চৰিত্ৰক নতুন দৃষ্টিকোণেৰে

ঔপন্যাসিকে বিভিন্ন শ্ৰেণীৰ উপন্যাস লিখি অসমীয়া উপন্যাসৰ ধাৰাটিৰ বিকাশৰ ক্ষেত্ৰত অবিহণা যোগাইছে। ইয়াত উল্লেখ কৰা সকলৰ উপৰি আন বহুতো ঔপন্যাসিকে বিভিন্ন শ্ৰেণীৰ উপন্যাস ৰচনা কৰি অসমীয়া উপন্যাস সাহিত্যৰ ভঁৰাল চহকী কৰিছে। ইয়াত উদাহৰণ হিচাপে মাত্ৰ কেইজনমান উল্লেখযোগ্য ঔপন্যাসিকৰ নামহে উল্লেখ কৰা হৈছে।

চিন্তা-চৰ্চা কৰক - ২.১

এই শাখাটিত উল্লেখ নকৰা স্বৰাজ্যোত্তৰ কালৰ (১৯৪৭-২০০০ চনলৈ) অসমীয়া ঔপন্যাসিকসকলৰ এখন তালিকা প্ৰস্তুত কৰি তেওঁলোকে ৰচনা কৰা উপন্যাসসমূহৰ নাম লিখক।

স্বাধীনতা লাভ কৰাৰ ঠিক পাছতেই প্ৰকাশ পায় মহম্মদ পিয়াৰৰ *প্ৰীতি উপহাৰ* (১৯৪৮), *সংগ্ৰাম* (১৯৪৮) *মৰহা ফুল* (১৯৪৮), *জোৱাৰ টো* (১৯৪৯), *পুৰতি নিশাৰ আজান* (১৯৫৫), *ৰংজুলিৰ বিহ্বান* (১৯৬৭); কাঞ্চন বৰুৱাৰ *অসমীত যাৰ হেৰাল সীমা* (১৯৪৮)। উল্লেখযোগ্য যে অসমীয়া উপন্যাস সাহিত্যত আচহুৱা পৰিৱেশত মনোৰম কাহিনীৰে বোমাণ্টিক পৰিৱেশ সৃষ্টি কৰি উপন্যাস ৰচনা কৰা পৰম্পৰা আৰম্ভ হয় কাঞ্চন বৰুৱাৰ এইখন উপন্যাসৰ পৰা। এই উপন্যাসখন অৱশ্যে লিখা হৈছিল ১৯৪৫ চনতে। এই উপন্যাসসমূহত মূলতঃ বোমাণ্টিক প্ৰেম, দেশপ্ৰেম, সামাজিক সংস্কাৰধৰ্মী আদৰ্শ, নৈতিক মূল্যবোধ দাঙি ধৰাৰ লক্ষণ সুস্পষ্ট। এই সময়ছোৱাতে প্ৰধানতঃ ৰহস্যধৰ্মী উপন্যাস লিখা প্ৰেমনাৰায়ণ দত্তই আত্মপ্ৰকাশ কৰে। তেওঁৰ কাপৰ পৰা নিসৃত হয় *নিয়তিৰ নিৰ্মালি* (১৯৫৩), *প্ৰণয়ৰ সুঁতি* (১৯৫৪), *প্ৰাণৰ পবশ* (১৯৫৭), *আকাশৰ অন্তৰালত* (১৯৬২) আদি উপন্যাস।

ভাৰতবৰ্ষই স্বাধীনতা লাভ কৰাৰ কেইবছৰমান পাছতেই প্ৰকৃত অৰ্থত অসমীয়া আধুনিক উপন্যাসৰ আৰম্ভ হয়। পাশ্চাত্য সমালোচকসকলে আধুনিক উপন্যাসৰ বাবে নিৰ্ধাৰণ কৰা বৈশিষ্ট্যবোৰ সুন্দৰ ৰূপত ফুটি উঠিছিল প্ৰফুল্ল দত্ত গোস্বামীৰ *কেঁচা পাতত কঁপনি* (১৯৫২)ত। অৱশ্যে ইয়াৰ আগতেই তেওঁ ৰচনা কৰা *শেষ ক'ত* (১৯৪৮) উপন্যাসখনত আধুনিক উপন্যাসৰ ভালেখিনি বৈশিষ্ট্য পৰিস্ফুট হয়। এই উপন্যাসখনৰ মাজত “সামন্ত মনোভাব আৰু আধুনিক সমাজবাদী দৃষ্টিভঙ্গীক দ্বন্দ্বও প্ৰকাশিত হৈছে” বুলি নগেন শইকীয়াই মত পোষণ কৰিছে। পিছে পৰিতাপৰ কথা যে সেই সময়ত উপন্যাস মানেই কাহিনী পঠনত অভ্যস্ত অসমীয়া পাঠকে সেয়া আদৰি নললে। কিন্তু অসমীয়া আধুনিকতাবাদী উপন্যাসৰ বাটকাটোঁতা হিচাপে প্ৰফুল্ল দত্ত গোস্বামীৰ নাম অসমীয়া উপন্যাস সাহিত্যৰ ইতিহাসত সদা স্মৰণীয় হৈ ৰ'ব। পৰৱৰ্তী সময়ত চন্দ্ৰপ্ৰসাদ শইকীয়াই *এদিন* (১৯৬৯), শীলভদ্ৰই *অনুসন্ধান* (১৯৮৭) আৰু ভূপেন্দ্ৰ নাৰায়ণ ভট্টাচাৰ্য্যই *মৰুদ্যান* (১৯৯১) ৰচনা কৰি এই ধাৰাটি প্ৰবহমান কৰি ৰাখিলে।

পঞ্চাশৰ দশকত বিৰিঞ্চি কুমাৰ বৰুৱাই ৰাস্না বৰুৱা ছদ্মনামেৰে তেওঁৰ দ্বিতীয়খন উপন্যাস *সেউজী পাতৰ কাহিনী* (১৯৫৮) ৰচনা কৰে। চাহ বনুৱাৰ জীৱনৰ পটভূমিত ৰচিত

জীৱনীমূলক উপন্যাস : যি বোৰ উপন্যাসৰ মূল বিষয়বস্তু কোনো ব্যক্তিৰ জীৱন তেনে উপন্যাসকে জীৱনীমূলক উপন্যাস বোলে। মন কৰিবলগীয়া যে জীৱনীমূলক উপন্যাস কিন্তু জীৱনী নহয়। জীৱনীৰ আধাৰত ৰচনা কৰা উপন্যাসহে।

(১৯৯৯) আদি প্ৰকাশ পাইছে। মালিকৰ উপন্যাসৰ বিষয়ে এই পাঠ্যবিষয়ৰে সপ্তম আৰু অষ্টম অধ্যায়ত বহলাই আলোচনা দাঙি ধৰা হৈছে। প্ৰসঙ্গক্রমে উল্লেখযোগ্য যে মালিকে ৰচনা কৰা *ৰূপতীৰ্থৰ যাত্ৰী* উপন্যাসখনত জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাৰ আদি জীৱনভাগ তুলি অনা হৈছে আৰু এইখনেই অসমীয়া সাহিত্যৰ প্ৰথম **জীৱনীমূলক উপন্যাস**। পৰৱৰ্তী সময়ত মেদেনী চৌধুৰীয়ে মাধৱদেৱৰ জীৱনক লৈ *বগুকা বেহাৰ* (১৯৭৬), বিষ্ণুৰাভাৰ জীৱনৰ আধাৰত *ফেবেঙ্গাদাও* (১৯৮২), ব্ৰজ শৰ্মাৰ জীৱনক লৈ *খোলাকটিৰ তাল* (১৯৮৯), আনন্দবাম ঢেকিয়াল ফুকনৰ জীৱনৰ আধাৰত *বিপন্ন সময়* (১৯৯৯); লক্ষ্মীনন্দন বৰাই শঙ্কৰদেৱৰ জীৱনক আধাৰ কৰি *যাকেৰি নাহিকে উপাম* (১৯৯৩), মাধৱদেৱৰ জীৱনক লৈ *সেহি গুণনিধি* (১৯৯৯); প্ৰদীপ শইকীয়াই ওমৰ খয়ামৰ জীৱনৰ আধাৰত *ওমৰ খয়াম* (১৯৮৭), তিলোত্তমা মিশ্ৰই নিজৰ জীৱনক লৈ *স্বৰ্ণলতা* (১৯৯১), নিৰুপমা বৰগোহাঞিয়ে চন্দ্ৰপ্ৰভা শইকীয়ানীৰ জীৱনৰ আধাৰত *অভিযাত্ৰী* (১৯৯৩) চন্দ্ৰপ্ৰসাদ শইকীয়াই জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাৰ জীৱনৰ আধাৰত *তোৰে মোৰে আলোকৰে যাত্ৰা* (১৯৯২) উপন্যাস ৰচনা কৰে।

অসমীয়া সাহিত্যৰ আধুনিকতা আন্দোলনৰ এগৰাকী অগ্ৰগণ্য হোতা তথা *ৰামধেনু* কাকতখনৰ সম্পাদক বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্য্য স্বৰাজোত্তৰ কালৰ এগৰাকী উল্লেখযোগ্য ঔপন্যাসিক। তেওঁ সাহিত্যৰ প্ৰগতিবাদী ধাৰণাটোত কাণ্ডাৰী হিচাপে ৰাজনৈতিক উপন্যাস লিখিবলৈ আৰম্ভ কৰে। ৰাজনৈতিক উপন্যাসৰ বিষয়ে গোবিন্দ প্ৰসাদ শৰ্মাই কৈছে— “যিবোৰ সামাজিক উপন্যাসৰ বিষয়বস্তু প্ৰধানতঃ বা বহুলাংশে ৰাজনীতি, তেনে উপন্যাসকে ৰাজনৈতিক উপন্যাস বোলা যায়।” তেওঁ ১৯৫৫ চনত ৰচনা কৰা *ৰাজপথে বিঙিয়ায়* এনে ধাৰাৰ প্ৰথমখন অসমীয়া উপন্যাস। তেওঁৰ দ্বিতীয়খন উপন্যাস *আই* (১৯৬০)ৰ বাদে আন উপন্যাসসমূহ এই ধাৰাৰ অন্তৰ্গত। উল্লেখযোগ্য যে *আই* উপন্যাসখনত স্বৰাজোত্তৰ কালৰ ভাৰত চৰকাৰৰ নতুন ভূমিনীতিয়ে সমাজত যি পৰিৱৰ্তন সাধিলে বা সৰ্বসাধাৰণৰ আৰ্থিক আৰু সামাজিক জীৱনলৈ যি বিভ্ৰাট নমাই আনিলে সেয়াই প্ৰকাশ কৰা হৈছে। তেওঁৰ আন কেইখন উল্লেখযোগ্য উপন্যাস হ'ল *ইয়াকইঙ্গম* (১৯৫০), *মৃত্যুঞ্জয়* (১৯৭০), *প্ৰতিপদ* (১৯৭০), *নষ্টচন্দ্ৰ* (১৯৬৮), *চিনাকি সুঁতি* (১৯৭১), *ডাইনী* (১৯৭৬)। ইয়াৰে ভাৰতবৰ্ষৰ স্বাধীনতা আন্দোলনৰ পটভূমিত ৰচিত উপন্যাস *মৃত্যুঞ্জয়*ৰ বাবে তেওঁ ১৯৭৯ চনত ভাৰত চৰকাৰে প্ৰদান কৰা সৰ্ব্বোচ্চ সাহিত্যিক সন্মান জ্ঞানপীঠেৰে বিভূষিত হৈছিল। ভট্টাচাৰ্য্য এই বঁটাৰে বিভূষিত প্ৰথমজন অসমীয়া সাহিত্যিক। এইজনা প্ৰসিদ্ধ অসমীয়া ঔপন্যাসিকৰ বিষয়ে এই পাঠ্যবিষয়ৰে নৱম অধ্যায়ত বহলাই আলোচনা দাঙি ধৰাৰ লগতে দশম অধ্যায়ত তেওঁৰ *ৰাজপথে বিঙিয়ায়* উপন্যাসখনৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে।

বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্য্যই ৰচনা কৰা *ইয়াকইঙ্গম* উপন্যাসখনত জনজাতীয় জীৱনৰ (নগা সমাজ জীৱনৰ বিভিন্ন দিশ) চিত্ৰ দাঙি ধৰা হৈছিল। মন কৰিবলগীয়া যে যাঠিৰ দশকৰ পৰা বৰ্তমানলৈকে জনজাতীয় জীৱনক আধাৰ হিচাপে লৈ ভালেখিনি উপন্যাস ৰচনা কৰা হৈছে। কেইবাজনো জনগোষ্ঠীয় মূলৰ ঔপন্যাসিকেই এই ক্ষেত্ৰত হাত উজান দিছে। ৰজনীকান্ত

পৌৰাণিক উপন্যাসঃ যি বোৰ উপন্যাসৰ মূল বিষয়বস্তু বা চৰিত্ৰ কোনো পুৰাকথাৰ আধাৰত নিৰ্মাণ কৰা হৈছে তেনে উপন্যাসকে পৌৰাণিক উপন্যাস বোলে।

এই উপন্যাসখন পুথি হিচাপে প্ৰকাশ পাইছিল ১৯৬৯ চনতহে। তেওঁ কেইবাখনো উপন্যাস ৰচনা কৰিছে যদিও মহাৰথীখনকেই তেওঁৰ শ্ৰেষ্ঠতম উপন্যাস বুলিব পাৰি। মহাভাৰতৰ চৰিত্ৰ কৰ্ণক মুখ্য চৰিত্ৰ হিচাপে লৈ তেওঁ এই উপন্যাসখনত নতুন দৃষ্টিভঙ্গীৰে পৌৰাণিক কাহিনীটোত পোহৰ পেলাইছে। এইখন এখন **পৌৰাণিক উপন্যাস**। এই সময়ছোৱাতে নাৰায়ণ বেজবৰুৱাই *নতুন দিগন্ত* (১৯৬২), আৰু *প্ৰেৰণাৰ প্ৰতীক* (১৯৬৪); সুৰেশ গোস্বামীয়ে *ৰশ্মিৰ কাৰেং* (১৯৬৫), *মোহন মইনা* (১৯৭০); নিৰোদ চৌধুৰীয়ে *স্কন্ধ বৃন্দাবন* (১৯৬৮), *দেৱী* (১৯৬৯), *কালহীৰা* (১৯৭০), *জটায়ু* (১৯৭১); কামাখ্যা সভাপণ্ডিতে *জীৱনৰ দাবী* (দুটা খণ্ড, ১৯৫৯, ৬১), *সদা মৰলৰ সোণাপুৰ* (১৯৬৬); ৰোহিনী কাকতিয়ে *এক নক্ষত্ৰৰ নিশা* (১৯৬৪), *সূৰ্যৰেখা* (১৯৬৫), *বদ আৰু কুঁৱলী* (১৯৬৭), *ভগ্নাংশ* (১৯৬৯); মহেন্দ্ৰ বৰঠাকুৰে *উদাসী সন্ধ্যা* (১৯৬২), *বেগম পাৰা* (১৯৭১), *বেলিফুল* (১৯৭১); নবীন বৰুৱাই *কটন কলেজ* (১৯৭০), *প্ৰেমিকা* (১৯৭০), *অমোঘ নিবিড় অন্ধকাৰ* (১৯৭২), *ফিনিক্স পখীৰ গান* (১৯৭৩); বসন্ত দাসে *জংছন* (১৯৭৪) আদি উপন্যাস ৰচনা কৰিছিল।

জানি থোৱা ভাল

অসমীয়া উপন্যাস সাহিত্যত কেইবাজনো ঔপন্যাসিকে ছদ্মনামেৰে উপন্যাস ৰচনা কৰিছে। বিৰিঞ্চি কুমাৰ বৰুৱাই দুটা বেলেগ বেলেগ ছদ্মনামেৰে দুখন উপন্যাস লিখাৰ কথা ইতিমধ্যে উল্লেখ কৰা হৈছে। ঠিক সেইদৰে উমাকান্ত শৰ্মাই পশুপতি ভৰদ্বাজ ছদ্মনামেৰে উপন্যাস ৰচনা কৰিছিল। কাঞ্চন বৰুৱা নামেৰে ভুবনমোহন বৰুৱাই, কুমাৰ কিশোৰ নামেৰে কিশোৰীমোহন শৰ্মাই, ৰেবতীমোহন দত্ত চৌধুৰীয়ে শীলভদ্ৰ আৰু ইন্দিৰা গোস্বামীয়ে মামণি ৰয়ছম গোস্বামী নামেৰে উপন্যাস ৰচনা কৰিছিল।

কাঞ্চন বৰুৱাই *অসীমত যাৰ হেৰাল সীমা* উপন্যাসখনেৰে অসমীয়া উপন্যাস সাহিত্যত আচহুৱা পৰিৱেশত মনোৰম কাহিনীৰে বোমাণ্টিক পৰিৱেশ সৃষ্টি কৰি উপন্যাস ৰচনা কৰা পৰম্পৰা আৰম্ভ কৰাৰ কথাও ইতিপূৰ্বে উল্লেখ কৰা হৈছে। পৰৱৰ্তী সময়ত কুমাৰ কিশোৰে *কবৰ আৰু কংকাল* (১৯৬৩), *এমুঠি তৰাৰ জিলমিল* (১৯৬৪), *বন্যাধৌত ব-দ্বীপ* (১৯৬৬); ৰোহিনীকুমাৰ কাকতিয়ে *শেঠী বদ* (১৯৬২), *ভূপেন শৰ্মাই উট্টীন উত্তৰীয়* (১৯৭৫), ফনীন্দ্ৰকুমাৰ দেৱচৌধুৰীয়ে *অনুবাধাৰ দেশ* (১৯৮৯) ৰচনা কৰি এই ধাৰটিৰ ধাৰাবাহিকতাৰ ৰক্ষা কৰিছে।

স্বৰাজ্যোত্তৰ কালৰ আন এগৰাকী উল্লেখযোগ্য ঔপন্যাসিক হোমেন বৰগোহাঞিৰ উপন্যাসত বিভিন্ন ধৰণৰ দাৰ্শনিক মতবাদৰ প্ৰভাৱ পৰা দেখা যায়। উদাহৰণস্বৰূপে তেওঁ প্ৰকৃতিবাদৰ দৃষ্টিৰে *সুবালা* (১৯৬৩), *অস্তৰাগ* (১৯৮৬), অস্তিত্ববাদৰ প্ৰকাশেৰে *তাত্ত্বিক* (১৯৬৭) ৰচনা কৰিছে। স্বৰাজ্যোত্তৰ কালত কেইখনমান মনস্তাত্ত্বিক উপন্যাসো ৰচিত হৈছে। গোবিন্দ প্ৰসাদ

(১৯৮৬) অধিক জনপ্ৰিয়তা অৰ্জন কৰে। তেওঁ লিখা জীৱনীমূলক উপন্যাস কেইখনত নাম ইতিমধ্যে উল্লেখ কৰা হৈছে। ঠিক সেইদৰে গল্পকাৰ মহিম বৰাৰ পুতলা ঘৰ (১৯৭১), হেৰুৱা দিগন্তৰ মায়া (১৯৭৩); দেবেন্দ্রনাথ আচাৰ্য্যৰ অন্য যুগ অন্য পুৰুষ (১৯৭১) এই সময়ছোৱাৰ উল্লেখযোগ্য ফচল। উল্লেখযোগ্য যে অন্য যুগ অন্য পুৰুষত অস্তিত্ববাদৰ সাৰ্থক প্ৰকাশ ঘটিছে আৰু এইখনেই প্ৰথম অসমীয়া অস্তিত্ববাদী উপন্যাস। মধুপুৰৰ লিখক শীলভদ্ৰৰ গধূলি (১৯৮১), অনুসন্ধান (১৯৮৭) দুখন উল্লেখযোগ্য আধুনিকতাবাদী উপন্যাস বুলি সমালোচকসকলে চিহ্নিত কৰিছে। অনিল ৰায়চৌধুৰীয়ে ৰচনা কৰা কাণ্ডাবী (১৯৭৯) আৰু শক্ৰ (১৯৮০) — এই দুখন প্ৰগতিবাদী ধাৰাৰ উপন্যাসৰ ভাল উদাহৰণ। গল্পকাৰ আৰু নাট্যকাৰ হিচাপে পৰিচিত ভবেন্দ্রনাথ শইকীয়াই ১৯৮৬ চনতহে অন্তৰীপ উপন্যাসখনেৰে ঔপন্যাসিক হিচাপে ভূমুকি মাৰে। ঠিক সেইদৰে অজিৎ বৰুৱাই ১৯৯২ চনত এখন প্ৰেমৰ উপন্যাসেৰে ঔপন্যাসিক হিচাপে ভূমুকি মাৰে। মূলতঃ নাট্যকাৰ হিচাপে পৰিচিত অৰুণ শৰ্মাই উভলা শিপা (১৯৭৯)ৰে ঔপন্যাসিক হিচাপে আত্মপ্ৰকাশ কৰিছিল। পৰশুৰাম (১৯৮৩), আশীৰ্বাদৰ ৰং (১৯৯৬) তেওঁৰ আন দুখন উল্লেখযোগ্য উপন্যাস। সাম্প্ৰতিক কালৰ এগৰাকী উল্লেখযোগ্য ঔপন্যাসিক হ'ল দেৱব্ৰত দাস। ১৯৯৬ চনত ফুল আৰু চৰাইৰ ঠিকনা আৰু বৰষাৰ প্ৰথম সুবাস উপন্যাস দুখনেৰে আত্মপ্ৰকাশ কৰা দেৱব্ৰত দাসৰ উপন্যাসত উত্তৰ আধুনিকতাবাদৰ লক্ষণ নিহিত হৈ আছে। অৱশ্যে পৰৱৰ্তী সময়তহে তেওঁ লিখা ধূসৰতাৰ কাব্য (২০০৫)ত ই সাৰ্থক ৰূপত প্ৰতিভাত হৈছে। ঠিক সেইদৰে সন্তোষ কুমাৰ কৰ্মকাৰৰ গদ্যময় জীৱনৰ উপকথা (১৯৯৫), গৃহভূমি (১৯৯৫) যোৱা শতিকাটোৰ শেষ দশকৰ উল্লেখযোগ্য ৰচনা।

এইসকলৰ উপৰি আৰু বহু ঔপন্যাসিক-ঔপন্যাসিকাই আলোচ্য সময়ছোৱাত বিভিন্ন উপন্যাস ৰচনা কৰি অসমীয়া উপন্যাস সাহিত্যৰ ধাৰাটিৰ শ্ৰীবৃদ্ধিত অৰিহণা যোগাইছে। ইতিমধ্যে অসমীয়া উপন্যাসৰ ধাৰাটিয়ে এটা শতিকা অতিক্ৰম কৰিছে। অসমীয়া উপন্যাসৰ বিষয়ে কৰা এই আলোচনাটিত পৰিস্ফুট হৈছে যে স্বৰাজ্যোত্তৰ কালত অসমীয়া উপন্যাসে বিষয়বস্তু আৰু কলা-কৌশলৰ বৈচিত্ৰ্যেৰে উদ্ভাসিত হৈ উঠিছে।

অগ্ৰগতি নিৰীক্ষণ

প্ৰশ্ন নং ২ : স্বৰাজ্যোত্তৰ কালৰ অসমীয়া মহিলা ঔপন্যাসিকসকলৰ উপন্যাসসমূহৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখক। (১৫০টা শব্দৰ ভিতৰত)

২.৪ অধ্যায়টিৰ পৰা আমি কি শিকিলোঁ

- ভাৰতবৰ্ষই বৃটিছৰ ঔপনিৱেশৰ পৰা স্বাধীনতা লাভ কৰাৰ পাছতে অসমীয়া উপন্যাস সাহিত্যৰ বিকাশো দ্ৰুততৰ হয়। উপন্যাসৰ বিষয়বস্তু, কলা-কৌশলৰ পৰিৱৰ্তন ঘটিল; নতুন চিন্তা-চৰ্চাৰ পৰিস্ফুৰণ ঘটিল। দ্বিতীয় মহাযুদ্ধই জন্ম দিয়া আৰ্থ-সামাজিক

২.৬ অগ্ৰগতিৰ খতিয়ান (কেৱল ৰূপৰেখা)

১নং প্ৰশ্নৰ উত্তৰ : চৈয়দ আব্দুল মালিকৰ জীৱন আৰু কৃতি... ..তেওঁৰ উপন্যাসসমূহৰ নাম আৰু বিষয়বস্তু... ..সামগ্ৰিক আলোচনা।

২নং প্ৰশ্নৰ উত্তৰ : স্বৰাজ্যোত্তৰ কালৰ মহিলা ঔপন্যাসিকসকলৰ নাম... ..তেওঁলোকৰ সাহিত্যকৃতি... ..উপন্যাসসমূহ... ..সামগ্ৰিক আলোচনা।

(এই আটাইকেইটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখোঁতে আপুনি অধিক জানিবলৈত উল্লেখ থকা কিতাপসমূহৰ লগতে সাহিত্য বুৰঞ্জী আৰু এই পাঠ্যবিষয়ৰ গোটেইকেইটা অধ্যায় ভালদৰে অধ্যয়ন কৰি লোৱা অধিক ফলপ্ৰসূ হ'ব।)

২.৭ আৰ্হি প্ৰশ্ন

প্ৰশ্ন ১ : স্বৰাজ্যোত্তৰ কালৰ অসমীয়া উপন্যাসৰ পটভূমি সম্পৰ্কে এটি প্ৰবন্ধ লিখক।

প্ৰশ্ন ২ : স্বৰাজ্যোত্তৰ কালৰ ঐতিহাসিক উপন্যাস সম্পৰ্কে এটি টোকা লিখক।

প্ৰশ্ন ৩ : স্বৰাজ্যোত্তৰ কালৰ সামাজিক উপন্যাস সম্পৰ্কে এটি টোকা লিখক।

প্ৰশ্ন ৪ : প্ৰাক্-স্বাধীনতা আৰু স্বৰাজ্যোত্তৰ কালৰ অসমীয়া উপন্যাসৰ বিষয়বস্তুৰ এটি তুলনামূলক প্ৰবন্ধ যুগুত কৰক।

প্ৰশ্ন ৫ : স্বৰাজ্যোত্তৰ কালৰ অসমীয়া উপন্যাসৰ বিষয়বস্তুৰ কেনেদৰে সলনি হৈছিল সেই বিষয়ে আলোকপাত কৰক।

প্ৰশ্ন ৬ : চমুটোকা লিখক—

ক) ঔপন্যাসিক নৱকান্ত বৰুৱা

খ) ঔপন্যাসিক হোমেন বৰগোহাঞি

গ) ঔপন্যাসিক মামণি ৰয়চম গোস্বামী

ঘ) শীলভদ্ৰৰ উপন্যাস

ঙ) স্বৰাজ্যোত্তৰ কালৰ অসমীয়া মহিলা ঔপন্যাসিক

*** **